

1 Onderwijs en kennis

In de middeleeuwen draaide onderwijs vooral om geloof en gehoorzaamheid aan de kerk.

Humanisten zoals Joannes Murmellius vonden dat leerlingen moesten leren denken en begrijpen. Ze leerden Latijn, grammatica, filosofie en geschiedenis – niet om te gehoorzamen, maar om vrij te kunnen redeneren.

1 Onderwijs en kennis

1. Waarom vonden humanisten dat denken belangrijker was dan gehoorzamen?
2. Wat leer je op school wat jou leert om "zelf te denken"?
3. Moet onderwijs vandaag meer gaan over kennis of over karakter?
4. Wat zou Murmellius vinden van jullie school nu?

2 Boeken en taal

Door de boekdrukkunst konden humanistische ideeën zich snel verspreiden.

Humanisten schreven in de volkstaal in plaats van alleen in Latijn, zodat meer mensen konden lezen. Kennis moest niet geheim blijven voor geleerden, maar gedeeld worden met iedereen.

2 Boeken en taal

1. Waarom is het belangrijk dat kennis voor iedereen bereikbaar is?
2. Welke rol speelt taal in hoe wij denken?
3. Hoe verandert het internet vandaag de manier waarop kennis zich verspreidt?
4. Is dat altijd positief?

VOOR- EN ACHTERKANT SAMEN PLAKKEN

3 De mens centraal

In de middeleeuwen stonden God en religie centraal in alles. Men leefde om in het hiernamaals goed terecht te komen.

Humanisten legden de nadruk op de mens zelf: zijn talenten, zijn denken, zijn eigen 'ik'.

De mens mocht vragen stellen, onderzoeken en creëren.

3 De mens centraal

1. Waarom vonden humanisten dat de mens belangrijk was?
2. Is het gevaarlijk om de mens in plaats van God centraal te zetten?
3. Waar draait het leven volgens jou om: geloof, kennis of vrijheid?
4. Herken je iets van het humanisme in de wereld van nu?

4 Vrijheid van denken

Humanisten geloofden dat vrijheid van denken de mens beter maakt.

Wie zelf nadenkt, maakt rechtvaardiger keuzes.

In de tijd van Murmellius was dat spannend, want kritiek op kerk of macht kon gevaarlijk zijn.

4 Vrijheid van denken

1. Waarom vonden humanisten vrijheid belangrijk?
2. Waar ligt de grens van vrijheid van denken of spreken?
3. Kun je altijd zeggen wat je denkt, ook op school of online?
4. Hoe ziet 'vrij denken' er vandaag uit?

VOOR- EN ACHTERKANT SAMEN PLAKKEN

5 Leren door vragen

Humanisten leerden van de oude Grieken dat je de waarheid vindt door te vragen.

Niet alles wat de kerk zei, was vanzelf waar. Daarmee ontkenden ze niet wat de kerk zei, maar ze vonden dat je wel kritisch mocht zijn.

“Wie niet vraagt, leert niets,” schreef Murmellius.

5 Leren door vragen

1. Waarom helpt vragen stellen bij leren?
2. Is het lastig om vragen te stellen als anderen dat niet doen?
3. Welke vraag over de wereld zou jij graag beantwoord zien?
4. Wat is het verschil tussen kritisch zijn en respectloos zijn?

6 Wereld als klaslokaal

Humanisten reisden door Europa om kennis te delen.

Ze leerden talen, bezochten universiteiten en wisselden ideeën uit over kunst, politiek en geloof. Kennis moest beschikbaar zijn in streektalen: dan konden meer mensen leren.

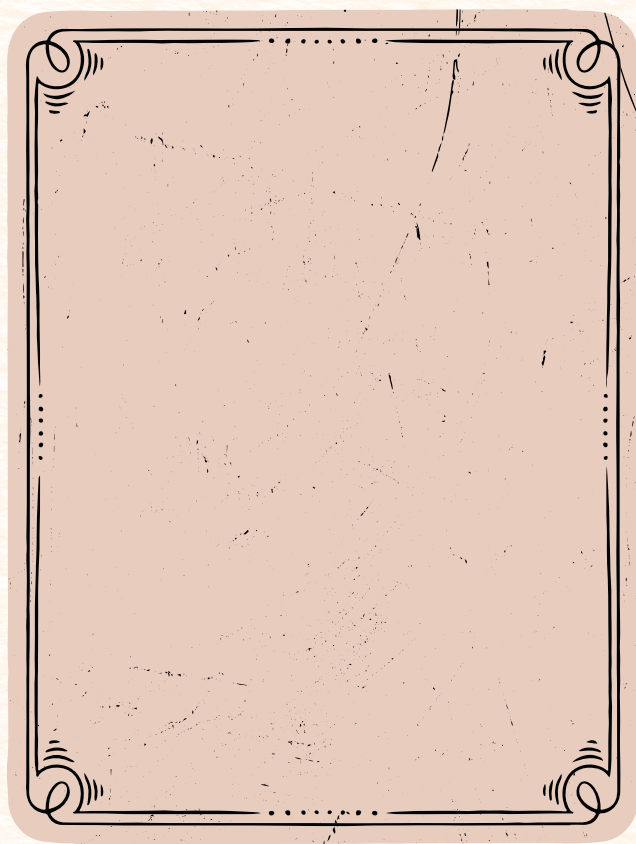
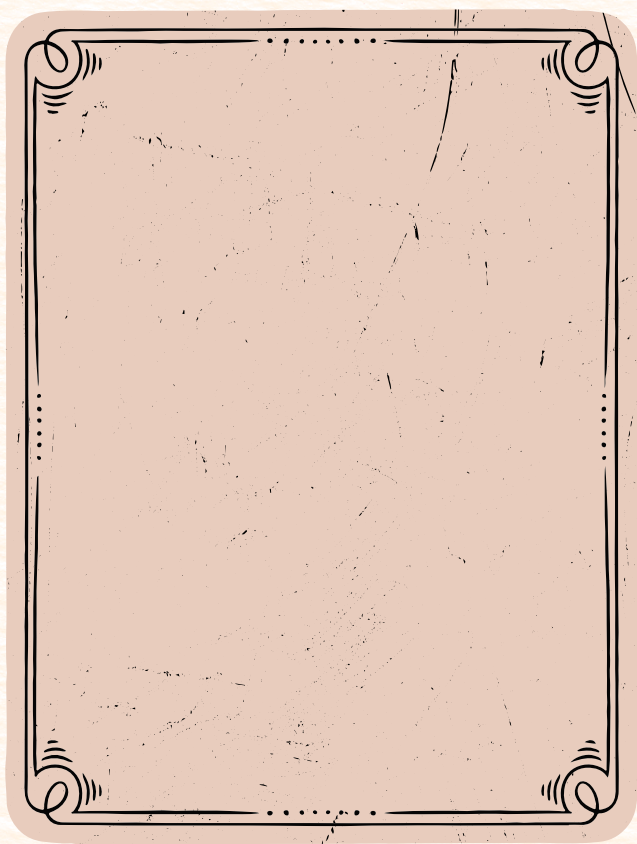
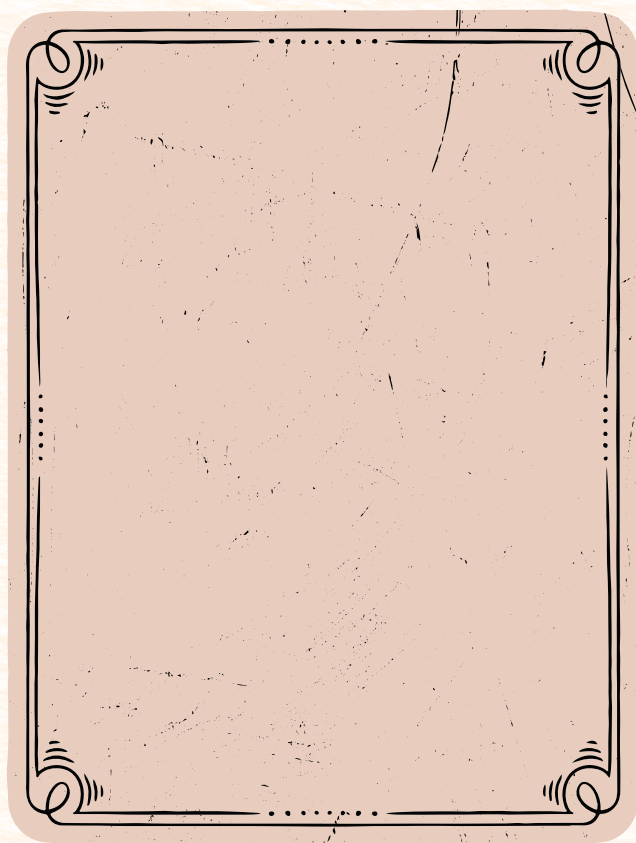
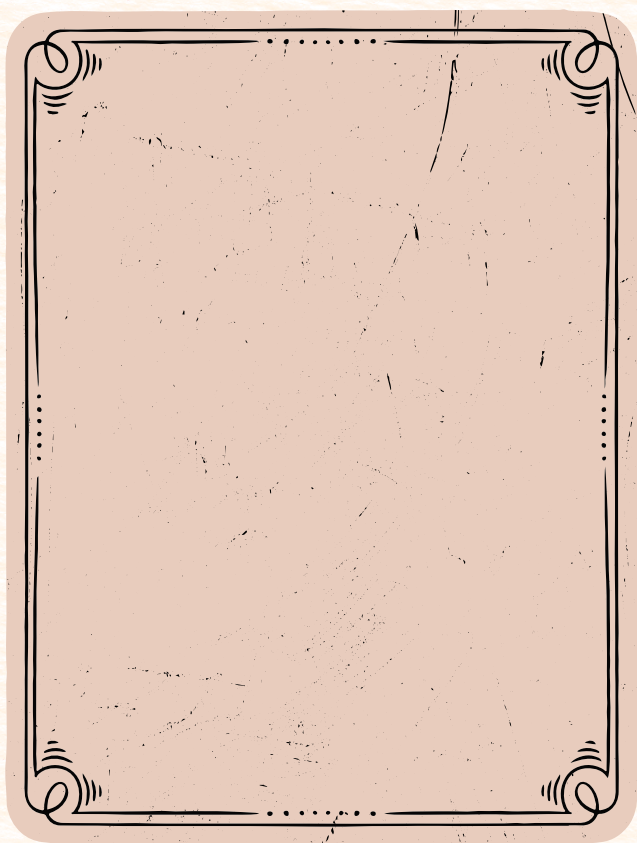
De wereld was voor hen een plek om te leren en te verbinden.

6 Wereld als klaslokaal

1. Hoe leer je van andere mensen of culturen?
2. Waarom wilden humanisten reizen en samenwerken?
3. Hoe kun jij vandaag iets leren van iemand uit een ander land?
4. Wat zou een “moderne humanist” doen in onze wereld?

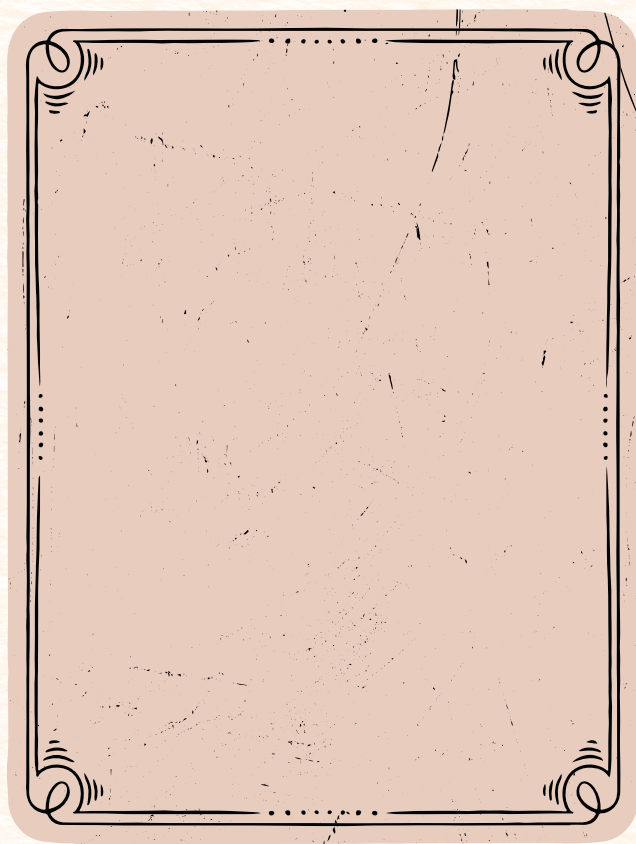
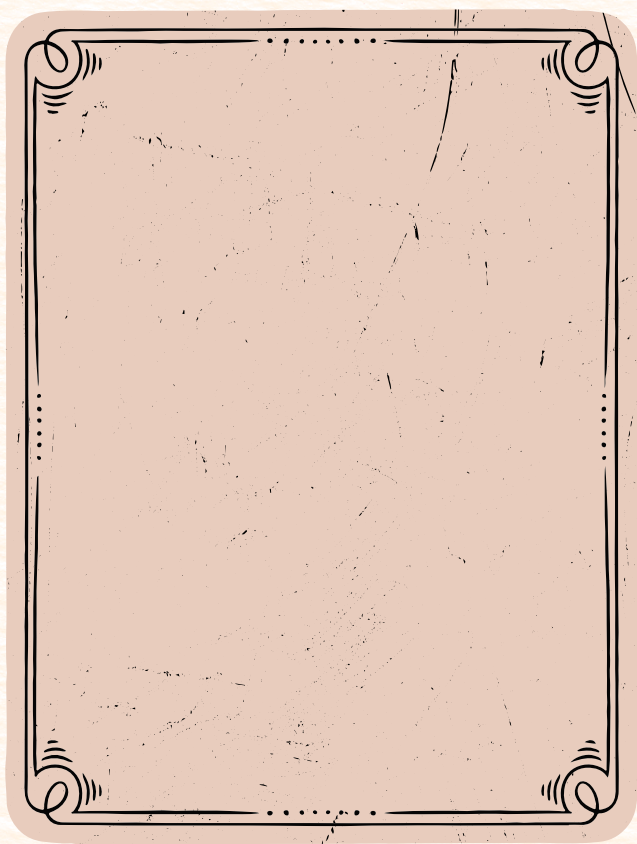
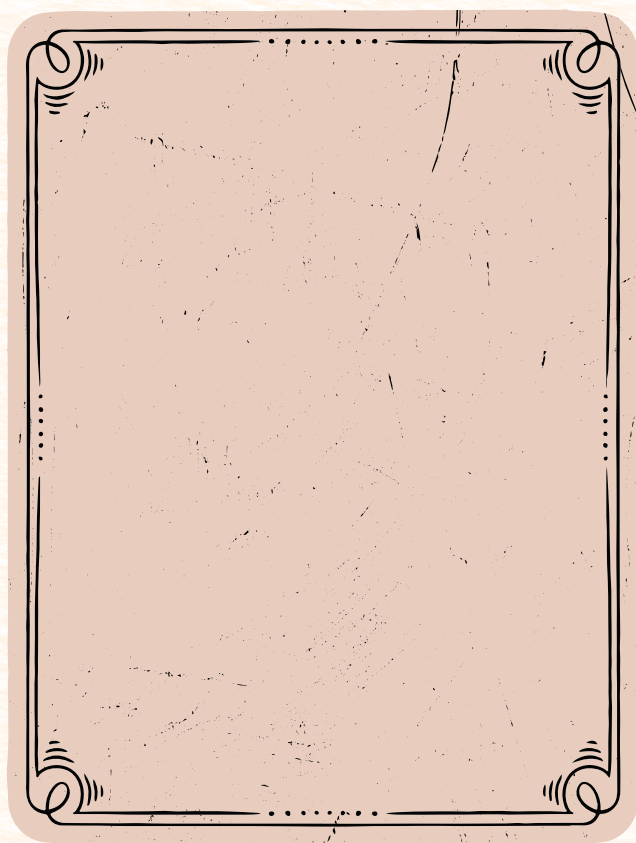
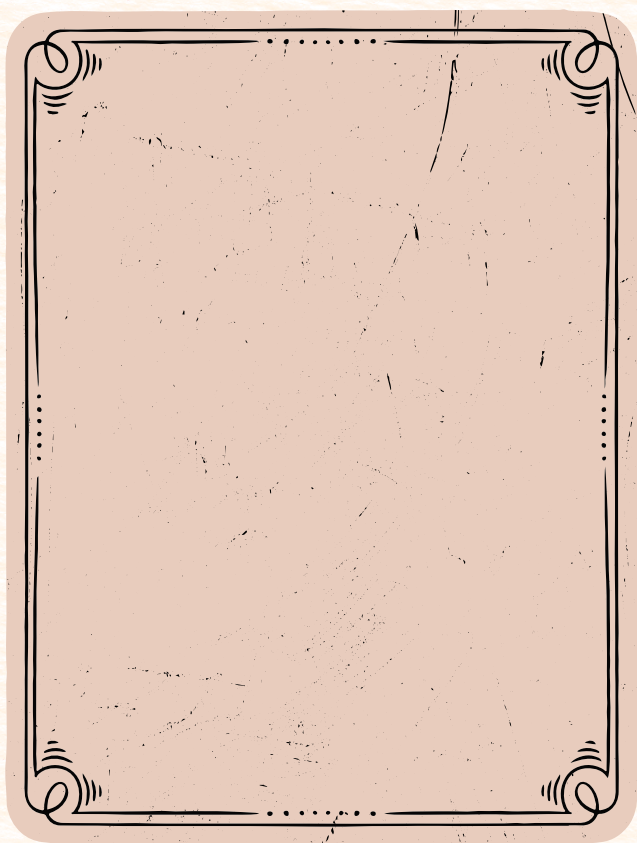
VOOR- EN ACHTERKANT SAMEN PLAKKEN

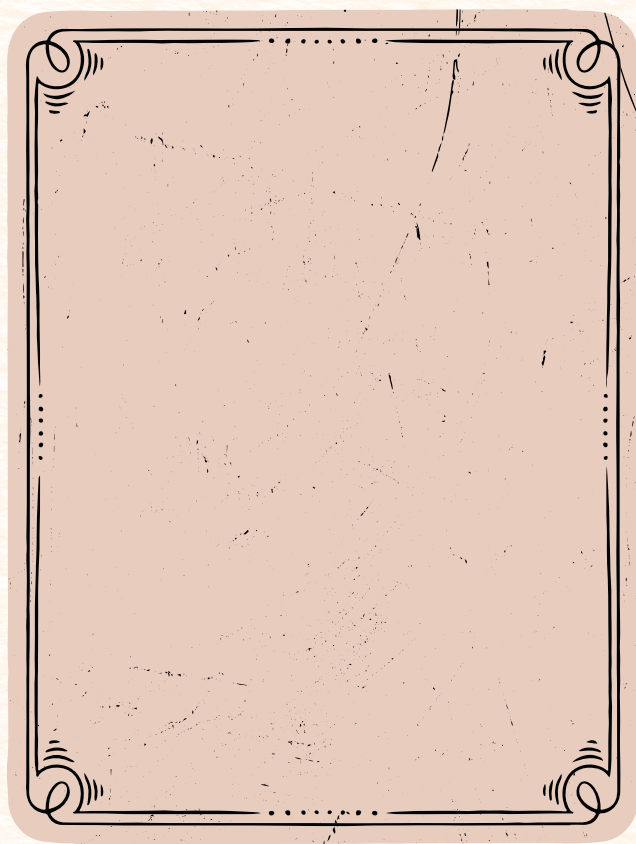
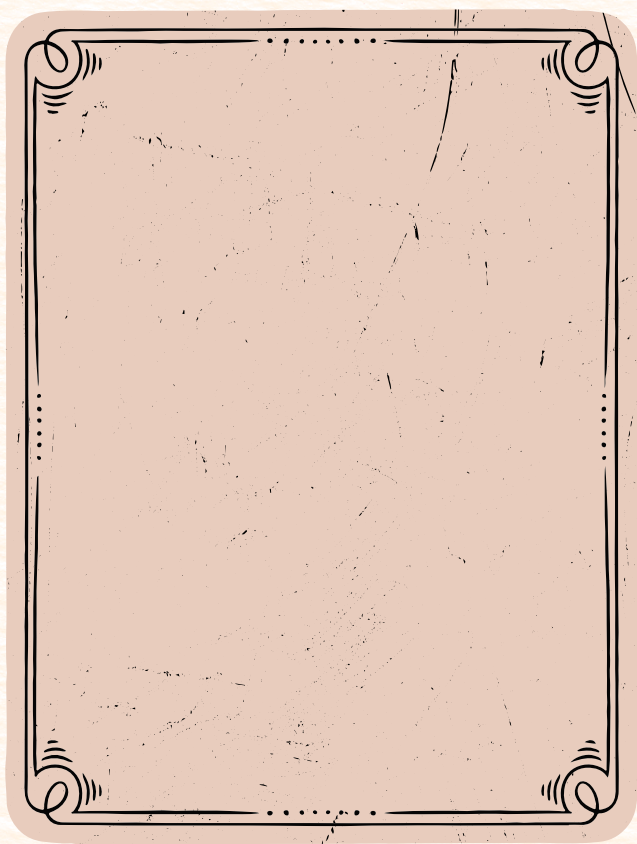
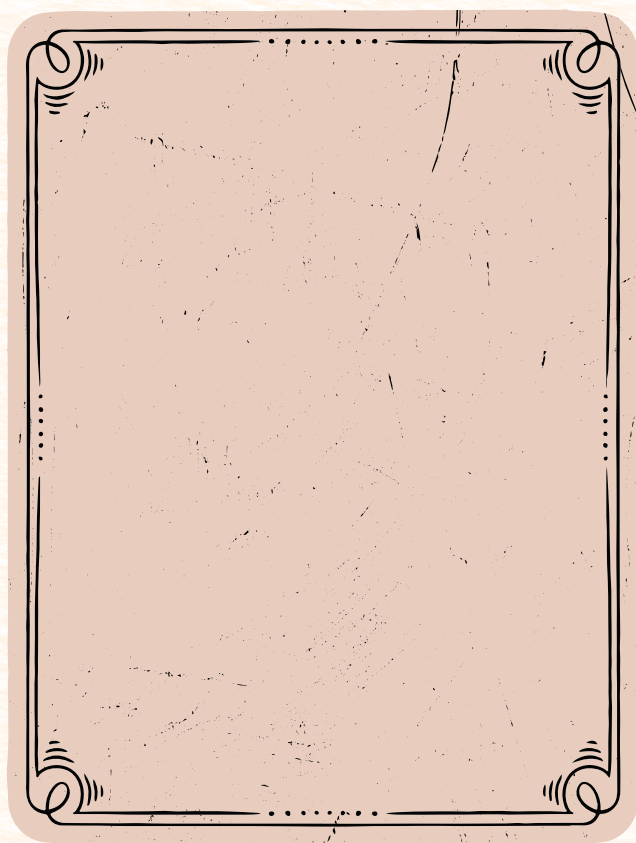
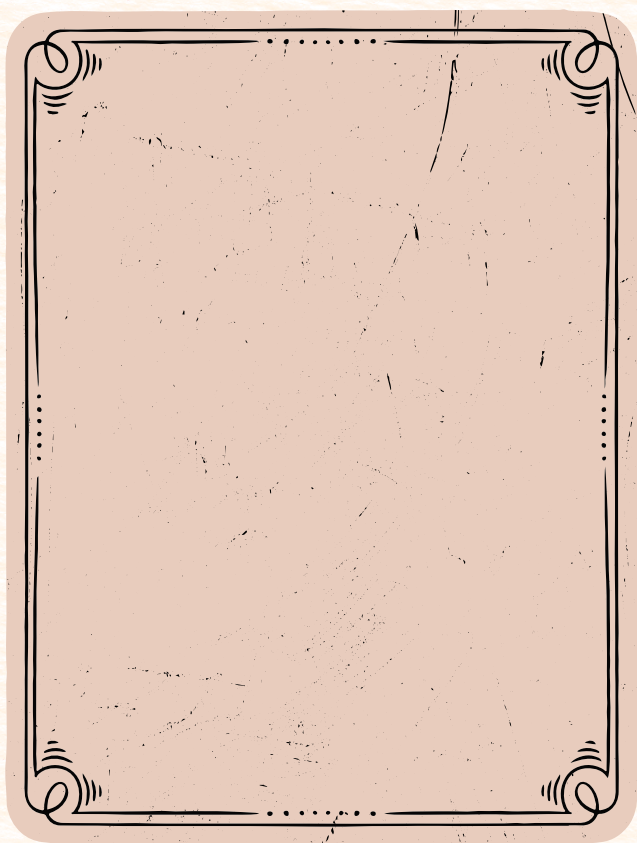
VOOR- EN ACHTERKANT SAMEN PLAKKEN

VOOR- EN ACHTERKANT SAMEN PLAKKEN

ROMEINS KWARTET (EIGEN KAARTJES)